

GEMEENTE BEDUM

Commissie ABZ : 4 september 2014
AGENDAPUNT : 6
RV NUMMER :

ONDERWERP : Kadernotitie 2014

**VOORGESTELD
BESLUIT** : Het maatregelenpakket 2015-2018 vaststellen en verwerken in de
begroting 2015 en bijbehorende meerjarenramingen.

TOELICHTING :

Inleiding

Wij bieden u hierbij de Kadernota 2015-2018 aan. Zoals u weet hebben wij, vanwege de late verschijning van de meicirculaire, niet meer de gelegenheid gehad deze circulaire integraal in de voorjaarsnota te verwerken. Wij hebben u daarom toegezegd in de aanloop naar de begroting 2015 een notitie voor te leggen met daarin een oplossing voor een sluitende meerjarenraming bij de begroting 2015.

Met deze notitie kunnen de kaders uit de voorjaarsnota worden gecompleteerd. In de voorjaarsnota en in het separate memo over de meicirculaire is reeds een beeld geschetst van het verwachte structurele tekort in de meerjarenraming. Op grond van de voorjaarsnota en de meicirculaire gaan we voor 2015 uit van een tekort van ruim € 570.000. Structureel sluit de meerjarenraming met een tekort van ruim € 707.000 in 2018. Uiteraard kunnen de genoemde bedragen als gevolg van de opstelling van de begroting en de uitkomsten van de septembercirculaire veranderen.

	2015	2016	2017	2018
Structureel saldo kaderstelling (afgerond)	-570.000	-567.000	-548.000	-707.000

Met een vergelijkbare opgave in het achterhoofd heeft u in de aanloop naar de begroting 2014 een maatregelenpakket vastgesteld dat uitgaat van een totale omvang van ruim € 900.000. De definitieve hoogte en invulling van het maatregelenpakket is daarbij voorbehouden aan u, de nieuwe raad. In de uiteindelijke begroting 2015 zal de financiële opgave worden bijgesteld naar de laatste inzichten, waaronder de effecten van de septembercirculaire.

Decentralisaties

In de meicirculaire 2014 zijn ook de middelen die we gaan ontvangen voor de uitvoering van de jeugdzorg en voor de overgang van de AWBZ naar de WMO, definitief bekend gemaakt. Tevens zijn de middelen in het kader van de Participatiewet inmiddels bekend geworden voor 2015. In het volgende overzicht zijn de middelen binnen het sociaal deelfonds voor Bedum weergegeven.

Deelfonds sociaal domein	2015	2016	2017	2018	2019
Decentralisatie AWBZ naar WMO (WMO 2015)	1.362.211	1.427.271	1.387.619	1.383.769	1.383.384
Decentralisatie Jeugdzorg	2.354.812	2.321.329	2.242.794	2.256.797	2.256.797
Decentralisatie Participatiewet	1.807.305	1.807.305	1.807.305	1.807.305	1.807.305
	5.524.328	5.555.905	5.437.718	5.447.871	5.447.486

WMO 2015

Deze middelen zijn vooralsnog verdeeld op basis van historische uitgaven. Budgetten die samenhangen met beschermd wonen en opvang, worden verdeeld over centrumgemeenten (in ons geval is dat de gemeente Groningen).

In 2016 wordt een objectief verdeelmodel ingevoerd. Dit zal op korte termijn worden gepubliceerd. Dit zal ook weer gepaard gaan met herverdeeffecten.

Het bedrag in de meicirculaire wijkt in negatieve zin af van het bedrag dat in januari voorlopig bekend is gemaakt. Het voorlopige budget kwam in januari nog uit op € 1,52 miljoen; in de meicirculaire is dit naar beneden bijgesteld tot € 1,36 miljoen. We ontvangen dus € 162.000 minder dan waarop we in januari 2014 hadden gerekend.

Decentralisatie Jeugd

Ook het budget voor de jeugdzorg wordt verdeeld op basis van historische kosten. En ook hier geldt dat er in 2016 een objectief verdeelmodel zal worden ingevoerd.

Voor het budget voor de jeugdzorg geldt hetzelfde als voor het budget voor de WMO 2015. Het voorlopige bedrag voor de jeugdzorg is bekend gemaakt in een brief in december 2013. Het budget dat toen bekend gemaakt is, kwam voor Bedum op € 2,48 miljoen. In de meicirculaire is het budget definitief vastgesteld op € 2,35 miljoen. We ontvangen dus voor de jeugdzorg € 130.000 minder dan waarmee we in december 2013 rekening hebben gehouden.

Decentralisatie Participatiewet

Vooralsnog hebben we het participatiebudget doorgetrokken naar de volgende jaren. De komende jaren wordt echter toegewerkt naar een nieuw verdeelmodel, waardoor de bedragen zullen gaan afwijken van hetgeen hierboven is gepresenteerd.

Duidelijk is dat de decentralisaties, naast grote financiële gevolgen en risico's, ook grote organisatorische consequenties voor de gemeenten zullen hebben. Ook extra personele inzet is te verwachten. Vanuit financieel perspectief is het uitgangspunt een budgettair neutrale invoering. Daardoor heeft het per saldo in deze presentatie geen effect.

Zoals u weet hebben we bij de begroting 2011 en 2012 reeds voor ongeveer € 1.500.000 aan bezuinigingen en maatregelen doorgevoerd. Bij de kadernota en begroting 2013 is daar nog eens ruim € 300.000 bijgekomen. De opgave die nu voor ligt, maakt dat er opnieuw beleidsmatige keuzes gemaakt moeten worden. Bij de verschillende onderdelen binnen het maatregelenpakket zijn de mogelijke gevolgen aangegeven. Tevens is aangegeven op welke termijn de maatregelen gerealiseerd kunnen worden.

Overige ontwikkelingen, risico's en onzekerheden

De nu voorliggende concept meerjarenraming bevat naast de hierboven genoemde decentralisaties nog een aantal ontwikkelingen en onzekerheden. Het is heel goed mogelijk dat deze moet worden bijgesteld. Een aantal van deze punten leggen wij hierbij aan u voor.

Septembercirculaire

We weten uiteraard nog niet wat de septembercirculaire ons gaat brengen. We hebben de gewoonte deze nog mee te nemen in de op te stellen begroting van het nieuwe jaar. Dit zal nog enige verschuiving teweeg kunnen brengen.

Wet BUIG

In 2013 was een forse stijging van het aantal bijstandsccliënten te zien. Het lijkt goed mogelijk dat het geraamde tekort naar boven moet worden bijgesteld. Voorlopig wachten we de ontwikkelingen in de loop van dit jaar af. Indien noodzakelijk, dan zullen we bij de begroting 2015 de ramingen bijstellen.

Gevolgen aardgaswinning

De gevolgen van de aardgaswinning worden binnen onze organisatie steeds meer voelbaar. Op verschillende terreinen wordt ambtelijke inzet verlangd. Er worden plannen gemaakt in het kader van de leefbaarheid, er wordt bemiddeld in individuele gevallen en ook op andere terreinen is bestuurlijke en ambtelijke inzet noodzakelijk.

Mogelijke herindeling

Onderzoeken in het kader van een mogelijke herindeling leggen ook de nodige druk op onze ambtelijke organisatie. Dit staat op gespannen voet met de vele ontwikkelingen die de komende jaren door de gemeenten moeten worden vormgegeven. Uiteraard moet daarnaast ook het reguliere werk doorgang vinden.

Frictiekosten

Door de maatregelen kunnen tijdelijk frictiekosten ontstaan, zowel in de eigen organisatie als bij derden. Voor derden geldt dat de frictiekosten in principe behoren tot de kosten van de bedrijfsvoering van hun organisatie. In gevallen waarin hierover contractafspraken met de gemeente gemaakt zijn, wordt van geval tot geval beoordeeld in hoeverre een bijdrage van de gemeente in de frictiekosten verlangd kan worden. Voor de eigen gemeente geldt eveneens een inspanningsverplichting om deze kosten zoveel mogelijk op te vangen binnen de kosten van de bedrijfsvoering. In het maatregelenpakket is geen rekening gehouden met frictiekosten.

Het maatregelenpakket

Wij stellen voor de onderstaande maatregelen op te nemen in de begroting 2015:

Nr.	Maatregel	2015	2016	2017	2018	2019 e.v.
1	Efficiency a.g.v. herindeling per 1-1-2018			50.000	100.000	100.000
3	Nog niet gerealiseerde bezuiniging formatie, alsnog realiseren	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
4	Schrappen budget benchmarking 'waarstaatjegemeente'			7.500		
6	Schrappen budget doelmatigheidonderzoeken	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
10	Extra verhoging OZB met 2% per jaar t/m 2018	30.000	60.000	90.000	120.000	150.000
11	Minder subsidie voor de muziekschool		50.000	50.000	50.000	50.000
12	Verlagen van de subsidies welzijnsinstellingen		50.000	50.000	60.000	60.000
13	Verlagen subsidie peuterspeelzalen		10.000	10.000	10.000	10.000
14	Minder subsidie voor promotie van de gemeente (VVV)		5.000	5.000	5.000	5.000
17	Halveren budget rekenkameronderzoek	7.500	7.500	7.500	7.500	7.500
18	Afschaffen budget voor vervanging medewerkers onderzoek	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000
19	Andere wijze van informatieverstrekking informatierubriek	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
20	Opheffen budget i.h.k.v. Internationale Betrekkingen	3.000	3.000	3.000	9.000	9.000
23	Leerlingen vervoer		PM	PM	PM	PM
28	WSW, lagere geraamde tekorten	104.000	68.500	37.000	500	500
29	Verlagen beschikbare middelen volksgezondheid	7.500	7.500	7.500	7.500	7.500
32	Jaarlijkse verhoging structurele ruimte herstructurering beperken	25.000	25.000	50.000	50.000	50.000
35	Post onvoorzien incidenteel ramen ten laste van de AR	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
36	Lagere raming inflatie	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
37	Korting van 15% op het onderhoud van wegen, gebouwen, bruggen en groen.	160.000	160.000	160.000	160.000	160.000
45	Sporthalbeheer		15.000	15.000	15.000	15.000
46	Wmo leef- en woonvoorzieningen		PM	PM	PM	PM
	Totaal	420.000	544.500	625.500	677.500	707.500

In bijlage 2 bij deze nota vindt u de uitgebreide lijst met de door ons voorgestelde maatregelen. Deze lijst is een selectie uit het pakket dat u bij de begroting 2014 heeft vastgesteld. Hieronder worden de maatregelen nader toegelicht.

1. Efficiency als gevolg van herindeling

Voorstanders van herindeling verwachten efficiencywinst door schaalvergroting. Hoewel wij hierbij kanttekeningen plaatsen, sorteren we met dit voorstel voor op die verwachte effecten van een mogelijke herindeling. Immers, met hetzelfde argument worden wij door het rijk fors gekort in onze algemene uitkering. Wij verwachten in dat geval de effecten niet eerder dan in 2017 en 2018. In de aanloop naar een mogelijke herindeling zullen vacatures dan niet allemaal ingevuld worden. Uiteraard zal dan gekeken moeten worden hoe eventueel niet ingevulde vacatureruimte tijdelijk wordt opgevangen. Hierbij moet rekening gehouden worden met (incidentele) meerkosten door inhuur.

3. Nog niet gerealiseerde bezuiniging formatie alsnog realiseren

Een deel van de bezuinigingstaakstelling op personeel die eerder door u was vastgesteld, moest nog worden gerealiseerd (toen geraamd: € 15.000). Inmiddels is deze taakstelling gerealiseerd. Op dit onderdeel zal een feitelijke verlaging van € 20.000 in de begroting 2015 worden verwerkt.

4. Schrappen budget voor Benchmark 'Waar staat je gemeente'

We kiezen ervoor het tweejaarlijkse onderzoek 'Waar staat je gemeente' vanaf 2017 niet meer uit te voeren. In 2015 willen we het onderzoek nog laten uitvoeren met het oog op de zgn. klantcontactcentra. We krijgen hierdoor zicht op de waardering voor onze dienstverlening. Dit is

handig bij de concrete invulling van een persoonlijke en sobere behandeling van burgers en ondernemers.

6. Schrappen budget doelmatigheidsonderzoeken

Wij zijn verplicht jaarlijks een doelmatigheidsonderzoek uit (te laten) voeren. Dit budget is bedoeld voor eventuele ondersteuning bij een dergelijk onderzoek. Verlaging van dit budget betekent derhalve extra druk op de ambtelijke organisatie. Wij denken echter dat het verantwoord is het budget te halveren.

10. Extra verhoging OZB met 2% per jaar

In het bestuursprogramma is opgenomen dat wij evenwicht willen houden tussen bezuinigingen en de lage belastingdruk. Tekorten dichten door lasten te verzwaren, zou niet de eerst aangewezen optie moeten zijn. We lopen met dit pakket, bovenop de eerdere bezuinigingen echter tegen de grenzen aan van de eigen bedrijfsvoering, subsidies en andere vormen van tegemoetkomingen, waarmee we de voorzieningen in Bedum in stand willen houden. Gezien de omvang van het totale bezuinigingsbedrag zijn we van mening dat we niet ontkomen aan een extra OZB-verhoging. Om de belastingdruk te matigen betrekken we hierbij ook de rioolheffing en afvalstoffenheffing.

Wij stellen voor de verhoging van de OZB die in de huidige meerjarenraming is voorzien (4,5% per jaar) met twee procent per jaar extra te verhogen. Hiermee komen we op termijn in de buurt van het gemiddeld gehanteerde tarief in onze omgeving. Jaarlijks 2% extra verhoging betekent een totale structurele meeropbrengst van € 150.000 in 2019.

Om de belastingdruk gematigd te laten stijgen stellen wij tevens voor de voorziening ‘Egalisatie tarief afvalstoffenheffing’ voor een deel in te zetten om het tarief van de afvalstoffenheffing te verlagen. Zouden we de voorziening niet inzetten, dan zou het tarief voor de afvalstoffenheffing met bijna 5% stijgen. Wij stellen de komende jaren een onttrekking van € 75.000 per jaar voor. Het tarief voor de afvalstoffenheffing zal zodoende in 2015 met ruim 2% dalen.

In het afvalwaterbeleidsplan is opgenomen dat het tarief voor de rioolheffing tot en met 2018 met een bescheiden 0,5% zal stijgen.

Deze lijn volgend komen we, uitgaande van gelijkblijvende aantallen, uit op een verhoging van de belastingdruk in 2015 van 2,35%

	Geraamde opbrengst 2014	Voorstel 2015	Stijging
OZB	1.553.605	1.654.589	6,50%
Rioolheffing	966.719	971.553	0,50%
Afvalstoffenheffing	1.062.977	1.041.292	-2,04%
Totaal	3.583.301	3.667.434	2,35%

11. Minder subsidie voor de muziekschool

Wij willen de subsidie aan de muziekschool beperken tot muziekles op de basisschool (bijvoorbeeld via project “De Toon zetten”), het verzorgen van AMV, de ondersteuning van de muziekkorpsen en de (gratis) beschikbaarstelling van het gebouw. In deze opzet vervallen de gesubsidieerde (privé)lessen.

12. Verlaging van subsidies van de welzijnsinstellingen

Per 1 januari 2015 gaat begeleiding, persoonlijke verzorging en dagbesteding uit de AWBZ en wordt de gemeente verantwoordelijk. Deze taak moet met minder middelen worden uitgevoerd. Daarbij wordt verwacht dat burgers meer taken zelf gaan oppakken. De richting die de BMW(DAL) gemeenten nu volgen, is die van het dichtbij huis organiseren van hulp. Hierbij zijn lokale organisaties en activiteiten nodig. Ook de SWB speelt hierin een rol door aan te sluiten bij de uitgangspunten van Welzijn Nieuwe Stijl.

Wij willen de subsidies aan de welzijnsinstellingen verlagen. Vooralsnog gaan we uit van een bezuiniging van € 50.000 voor de jaren 2016 en 2017 en € 60.000 vanaf 2018.

13. Verlaging subsidie peuterspeelzalen

De subsidie voor peuterspeelzalen bedraagt in 2014 ongeveer € 96.000. Wij stellen voor de subsidie voor de peuterspeelzalen met € 10.000 te verlagen.

14. Minder subsidie voor promotie van de gemeente

In 2014 was een bedrag van € 10.599 beschikbaar voor promotie van onze gemeente. De BMW gemeenten hebben afgesproken in gezamenlijkheid te kijken naar het vervolg en het voormalige subsidie bedrag van de VVV beschikbaar te houden. Wij stellen voor de helft van de beschikbare middelen te blijven reserveren voor recreatie en toerisme.

17. Halvering budget rekenkameronderzoek

Eerder is vanuit uw raad via dit onderdeel van de begroting aangegeven bij te dragen aan de forse ombuigingen. Wij geven uw raad daarom in overweging het budget voor onderzoeken van de rekenkamer te halveren. Dit betekent dat onderzoeken minder frequent zullen kunnen plaatsvinden. Overigens is er de afgelopen jaren een 'reserve' (budgetoverheveling) opgebouwd van bijna € 19.000, die gebruikt kan worden voor onderzoeken in de nabije toekomst.

18. Afschaffen budget voor vervanging medewerkers bij rekenkameronderzoeken

Wij stellen voor het budget voor inhuur van vervangend personeel bij rekenkameronderzoeken op te heffen. Bij onderzoeken die veel ambtelijke inzet vragen, zal dit extra druk op de ambtelijke organisatie betekenen.

19. Informatieverstrekking informatierubriek

Per 1 januari is er een verplichte elektronische publicatieplicht. Dit zou een goed moment kunnen zijn om de informatievoorziening via de informatierubriek in Noorderkrant anders te organiseren. Wij stellen in dit kader een verlaging van het budget voor van € 5.000.

20. Opheffen budget internationale betrekkingen

We stelden vorig jaar voor de banden met de partnergemeenten vanaf 2018 los te laten. In het kader van mogelijke herindelingen lijkt dat een logische stap. Dit zou een structurele besparing betekenen van € 9.000. Door een besparing op secretariële ondersteuning kunnen we het budget reeds in 2015 met € 3.000 verlagen. Vanaf 2018 zou dan de besparing totaal € 9.000 (€ 3.000 + €6.000) bedragen.

23. Leerlingen vervoer

Wij gaan, in samenwerking de andere deelnemende gemeenten, kijken naar een efficiëntere en versoberde uitvoering van het leerlingenvervoer. Daarbij zullen we onder andere de toegang tot het vervoer kritisch onder de loep nemen, de eventuele effecten van 'nabij passend onderwijs'

bezien als ook de samenhang met andere vormen van zgn. aangepast vervoer. Een inschatting van de besparing is op voorhand niet te geven.

28. WSW, lagere geraamde tekorten

In een voorjaarsbrief heeft Ability, naar aanleiding van het rekeningresultaat over 2013, een bijgestelde begroting voor 2014 opgeleverd. Daarnaast is er een bijstelling geweest van de beschikbare budgetten vanuit het rijk. Daardoor nemen de geraamde tekorten voor de eerstkomende jaren af. In 2018 komt het tekort weer uit op het niveau dat in de huidige meerjarenraming is opgenomen. Op basis van de conceptbegroting van Ability kan onze meerjarenraming op dit punt worden bijgesteld, zoals in onderstaande tabel is weergegeven.

Bijdragen aan Ability geraamd in begroting 2014		160.410-	184.375-	193.251-	193.251-
Bijdragen o.b.v. concept begroting 2015 Ability		56.655-	115.828-	156.368-	192.753-
Effect op gemeentelijke begroting 2015		103.755	68.547	36.883	498

29. Verlagen middelen volksgezondheid

De Calamiteitenpot OGGz (nu € 15.000, waarvan € 5.000 voor ondersteunende begeleiding) wordt nu nauwelijks gebruikt. De helft van dit budget moet in stand worden gehouden voor calamiteiten en de betaling van gezinsbegeleiding door Elker. Deze laatste vorm van hulp is geen wettelijke taak. Het betreft een pilot die als doel heeft om met kortdurende hulp een beroep op jeugdzorg te voorkomen. Een mogelijke besparing komt daarmee uit op structureel € 7.500.

32. Verhoging jaarlijkse structurele reservering van ruimte Centrumplan beperken

Wij stellen voor de jaarlijkse verhoging van de structurele ruimte van de jaarschijven 2014 en 2017 voorlopig te laten vervallen. Er resteert dan een structurele ruimte van € 125.000 (5 maal € 25.000 (€ 75.000 reeds op de stelposten en een verhoging van € 25.000 in 2015 en 2016). Daarnaast is de bestemmingsreserve herstructurering beschikbaar ter dekking van incidentele lasten in het centrumplan. Momenteel is de stand van de reserve na aftrek van claims ruim € 400.000. De verdere vulling van deze bestemmingsreserve moet grotendeels nog plaatsvinden vanuit de grondexploitatie Ter Laan 4 (circa € 1.300.000). Hiermee is dit ook het grootste risico, want door vertraging in de uitgifte van kavels verloopt ook de afdracht aan de bestemmingsreserve langzamer dan eerder is berekend en is de uitkomst van de grondexploitatie door de economische recessie onzeker. De plannen en de gemeentelijke bijdragen, zoals ze nu zijn voorzien en geraamd, kunnen op deze wijze financieel gedekt worden.

35. Post onvoorzien incidenteel ramen in plaats van structureel

Het is verplicht om jaarlijks een post voor onvoorziene uitgaven in de begroting te ramen. De post mag echter wel als incidentele post in de begroting worden beschouwd. Daarmee wordt het structurele begrotingssaldo ontlast.

36. Lagere raming inflatie

Wij ramen jaarlijks de verwachte inflatie op de stelposten op basis van de septembercirculaire. Deze stelpost dient ter dekking van kostenstijging die in de loop van het jaar plaats vinden. Op basis van de laatst bekende verwachte inflatiecijfers uit de meicirculaire zou er een stelpost voor 2015 opgevoerd worden van ca. € 40.000 voor inflatie (exclusief subsidies). Wij stellen voor deze stelpost voor 2015 met € 20.000 te verlagen. Dit betekent dat er een groter risico ontstaat op budgetoverschrijdingen, die veelal in de voor- en najaarsnota worden gemeld.

37. Korting van 15 % op de budgetten voor het onderhoud van wegen, gebouwen, bruggen en groen

Deze maatregel is met de vaststelling van het afvalwaterbeleidsplan en het wegenbeheersplan deels ingevuld. Voor de andere onderdelen zal gekeken moeten worden naar de gevolgen voor de onderhoudsplannen. Dit betekent uiteraard ook dat geaccepteerd moet worden dat er sprake kan zijn van een soberder onderhoudsniveau. Onze inzet is om ons huidige niveau zo veel mogelijk vast te houden door een uitgekiende besteding van de financiële middelen. We gaan uit van een korting van € 160.000 (15% op genoemde budgetten).

45. Sporthalbeheer

Één van onze sporthalbeheerders gaat aan het eind van 2015 met pensioen. Dit is een natuurlijk moment om het beheer van de sporthal nader te beschouwen. Wij gaan vooralsnog uit van een mogelijke besparing van ongeveer € 15.000.

46. Wmo leef- en woonvoorzieningen

Het totale budget voor de inkoop van leef- en woonvoorzieningen in het kader van de Wmo bedraagt ongeveer € 500.000. Daarvan heeft € 60.000 betrekking op woningaanpassingen en woningvoorzieningen. Het overige bestaat uit hulpmiddelen en vervoersvoorzieningen. Onderzocht wordt in hoeverre wij besparingen op de woon- en leefvoorzieningen kunnen realiseren door bijvoorbeeld het innen van eigen bijdragen of door integratie van vervoersvoorzieningen. Wij ramen dit vooralsnog PM.

Vervolg

Na besluitvorming volgt nader overleg met betrokken organisaties. Uw raad wordt via de reguliere P&C cyclus op de hoogte gehouden van de voortgang van de bezuinigingen.

Besluitvorming

Wij stellen u voor:

Het maatregelenpakket 2015-2018 vast te stellen en te verwerken in de begroting 2015 en bijbehorende meerjarenramingen.

In de bijlagen treft u aan:

- Concept meerjarenraming 2015-2019;
- Voorgestelde maatregelen college;
- Niet voorgestelde maatregelen uit het pakket.

Bedum, 19 augustus 2014

Burgemeester en wethouders van de gemeente Bedum,

De secretaris,

R. Wiltjer

De burgemeester,

drs. H.P. Bakker